

Αρτεμισία Α΄

Summary :

Η Αρτεμισία Α΄ ήταν βασίλισσα της Αλικαρνασσού. Ανέλαβε πριν από το 480 π.Χ. την εξουσία στην Αλικαρνασό και στα νησιά Κω, Νίσυρο και Κάλυμνο. Το 480 π.Χ. συμμετείχε με ναυτική δύναμη στην εκστρατεία του Ξέρξη εναντίον της Ελλάδας.

Date and Place of Birth

5ος αι. π.Χ. – Αλικαρνασσός

Date and Place of Death

5ος αι. π.Χ.

Main Role

Βασίλισσα της Αλικαρνασσού

1. Οικογένεια

Η Αρτεμισία Α΄ ήταν κόρη του τυράννου της [Αλικαρνασσού](#), Λύγδαμη Α΄, ενώ η μητέρα της καταγόταν από την Κρήτη. Μετά το θάνατο του συζύγου της, του οποίου το όνομα δεν είναι γνωστό, ανέλαβε πριν από το 480 π.Χ. την εξουσία στην Αλικαρνασό και στα νησιά Κω, Νίσυρο και Κάλυμνο. Κατείχε την εξουσία ως επίτροπος του γιου της Πισινδήλη υπό την επικυριαρχία βέβαια των Περσών.¹ Ο Πισινδήλης τη διαδέχτηκε, ενώ την περίοδο 465-450 π.Χ. είχε την εξουσία στην πόλη ο Λύγδαμης Β΄, πιθανόν γιος του Πισινδήλη και εγγονός της Αρτεμισίας.²

2. Δράση

Το 480 π.Χ. η Αρτεμισία συμμετείχε με πέντε πλοία στην εκστρατεία του Πέρση βασιλιά [Ξέρξη Α΄](#) εναντίον της Ελλάδος. Ο [Ηρόδοτος](#) τη μνημονεύει ανάμεσα στους ταξιαρχους του βασιλέα και αναφέρει ότι τα πλοία της ήταν από τα καλύτερα του περσικού στόλου. Επαινεί την αποφασιστικότητα και την εξυπνάδα της Αρτεμισίας και τονίζει την επιρροή που ασκούσε στον Ξέρξη.³

Η Αρτεμισία έλαβε μέρος στις ναυμαχίες του Αρτεμισίου και της Σαλαμίνας. Ιδιαίτερη μνεία γίνεται από τον Ηρόδοτο στη συμμετοχή της στη ναυμαχία της Σαλαμίνας, καθώς αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι προσπάθησε ανεπιτυχώς να αποτρέψει τον Ξέρξη από αυτή την πολεμική αναμέτρηση.

Κατά την τελευταία αυτή ναυμαχία, η Αρτεμισία κατόρθωσε να διαφύγει με επιδεξιότητα από τους Αθηναίους που την καταδίωκαν. Οι Αθηναίοι είχαν ορίσει το ποσό των 10.000 δραχμών ως αμοιβή για την αιχμαλωσία της. Σύμφωνα με τον Ηρόδοτο στην προσπάθειά της να σωθεί βύθισε ένα συμμαχικό πλοίο από τα Κάλυνδα, πάνω στο οποίο επέβαινε ο βασιλιάς των Καλυνδέων, Δαμασίθυμος. Η Αρτεμισία κατόρθωσε να παραπλανήσει έτσι όχι μόνο τους Αθηναίους που την καταδίωκαν, αλλά και τον ίδιο τον Ξέρξη, ο οποίος, βλέποντας αυτό το συμβάν και νομίζοντας ότι η Αρτεμισία βύθισε ένα εχθρικό πλοίο, αναφώνησε: «οι μεν άνδρες γεγόνασι μοι γυναίκες, αι δε γυναίκες άνδρες».⁴

Μετά την ήττα των Περσών στη ναυμαχία της Σαλαμίνας η Αρτεμισία συμβούλεψε τον Ξέρξη να αποχωρήσει όσο το δυνατόν γρηγορότερα από την Ελλάδα και μετέφερε η ίδια τους γιους του στην [Έφεσο](#).⁵ Η μετέπειτα τύχη και το τέλος της δεν είναι γνωστά.

Αρτεμισία Α΄

1. Hp. VII.99· *KIPauly I* (1964), στήλη 625, βλ. λ. "Artemisia 1" (H. Gams)· *Lexicon der Alten Welt* (Stuttgart 1965), στήλη 338, βλ. λ. "Artemisia I" (F. Kiechle)· *NPauly 2* (1997), στήλη 59, βλ. λ. "Artemisia 1" (P. Högemann)· *RE II.2* (1896), στήλη 1441, βλ. λ. "Artemisia 2" (W. Judeich)· Hornblower, S., *Mausolus* (Oxford 1982), σελ. 135, 359· *OCD* (Oxford 1996), σελ. 184, βλ. λ. "Artemisia" (Piero Treves).
2. Η ιστορία που παραθέτει ο Φώτιος για την Αρτεμισία σύμφωνα με την οποία τύφλωσε τον εραστή της Δάρδανο από την Αβυδο και πήγε έπειτα από χρησμό στη Λευκάδα, όπου και γκρεμίστηκε στα βράχια, είναι μεταγενέστερη και ανάγεται στο πεδίο του μύθου, βλ. Photius, *Bibliothèque II*, 153a, 25-30· *RE II.2* (1896), στήλη 1441, βλ. λ. "Artemisia 2" (W. Judeich)· *Dictionary of Greek and Roman Biography and Mythology I*, σελ. 376-377, βλ. λ. "Artemisia 1" (L. Schmitz). Για τους Πισινδήλη και Λύγδαμη βλ. Σουδ., λ. «Ηρόδοτος».
3. Hp. VII.99· Πολύαν. VIII.53· *RE II.2* (1896), στήλη 1441, βλ. λ. "Artemisia 2" (W. Judeich)· *Lexicon der Alten Welt* (Stuttgart 1965), στήλη 338, βλ. λ. "Artemisia I" (F. Kiechle).
4. Hp. VIII.68, 87-88, 93· Πολύαν. VIII.53· *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους Β΄: Αρχαϊκός Ελληνισμός*, σελ. 334· Hignett, C., *Xerxes' Invasion of Greece* (Oxford 1963), σελ. 206.
5. Hp. VIII.101-103· Hignett, C., *Xerxes' Invasion of Greece* (Oxford 1963), σελ. 265· *Lexicon der Alten Welt* (Stuttgart 1965), στήλη 338, βλ. λ. "Artemisia I" (F. Kiechle)· *OCD* (Oxford 1996), σελ. 184, βλ. λ. "Artemisia" (Piero Treves)· *RE II.2* (1896), στήλη 1441, βλ. λ. "Artemisia 2" (W. Judeich).

Bibliography :

	Hornblower S., "Ada", <i>OCD</i> , 3, 1996, 11
	Hornblower S., <i>Mausolus</i> , Oxford 1982
	W. Smith (ed.), <i>Dictionary of Greek and Roman Biography and Mythology I</i> , London 1849
	Hazel J., <i>Who's Who in the Greek World</i> , London – New York 2000
	Hignett C., <i>Xerxes' Invasion of Greece</i> , Oxford 1963
	Tourraix A., "Artemisie d' Halicarnasse chez Herodote ou la figure de l' ambivalence", M. Mactoux, E. Geny (eds.), <i>Mélanges Pierre Lévêque. 5. Anthropologie et société. Annales Littéraires de l'Université de Besançon</i> , 429, Paris 1990, 375-386
	Gams H., "Artemisia (1)", <i>KIPauly I</i> , 1964, 625
	Högemann P., "Artemisia (1)", <i>NPauly 2</i> , 1997, 59
	Judeich W., "Artemisia (2)", <i>RE 2.2</i> , 1896, 1441

Webliography :

	Artemisia I of Caria
http://en.wikipedia.org/wiki/Artemisia_I_of_Caria	